

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka v právní věci žalobce **Ing. K.M.**, bytem ■■■, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 3. 2017, č. j. 45000/01538/17/010/FJ,

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 3. 2017, č. j. 45000/01538/17/010/FJ, s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, kterým žalovaná zamítla žalobcovo odvolání a potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Česká Lípa (dále jen „OSSZ“) ze dne 27. 1. 2017, č. j. 45001/003321/17/130/ZK. Prvostupňovým rozhodnutí OSSZ podle § 14 odst. 5 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zákon o pojistném“), vyslovila, že se nevyhovuje žádosti žalobce o snížení měsíčního vyměřovacího základu pro placení záloh na pojistné na důchodové

pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Podle žalobce žalovaná ustanovení § 14 odst. 5 zákona o pojistném nesprávně posoudila. Dle přesvědčení žalobce citované ustanovení nevylučuje možnost OSSZ zrušit povinnost platit zálohy, pokud je k tomu dán dostatečný důvod. Žalobce dospěl k závěru, že bude mít v následujícím roce značně snížené příjmy a uvedl poměr, v jakém se mu příjmy sníží oproti minulému roku, ustanovení odst. 5 pouze určuje způsob výpočtu nové zálohy, nikoliv možnost žádosti o snížení nebo zrušení záloh nevyhovět. Argumentace žalované je proto chybná. Závěr žalované, že OSSZ nemůže zrušit placení záloh, je v rozporu se smyslem zákona č. 280/2009 Sb. a v rozporu s tvrzením o razantním snížení příjmů v následujícím roce. Žalobce uvedl, že z důchodu není schopen platit zálohy na sociální pojistné, přístup OSSZ a žalované je proto sociálně necitlivý. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud rozhodnutí žalované i rozhodnutí OSSZ zrušil a vrátil věc žalované k novému projednání a novému stanovení, popřípadě zrušení měsíčních záloh od února 2017, a požadoval náhradu zaplaceného soudního poplatku.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že zákon o pojistném institut zrušení měsíčních záloh nezná. OSSZ proto žalobcovu žádost posoudila dle obsahu jako žádost o snížení měsíčního vyměřovacího základu pro stanovení záloh. Pokud chce osoba samostatně výdělečně činná snížit měsíční vyměřovací základ, musí uvést své příjmy ze samostatné výdělečné činnosti od 1. ledna daného roku alespoň za tři měsíce po sobě jdoucí. Protože žalobce žádost podal v lednu, neuvedl a ani nemohl uvést příjmy ze samostatné výdělečné činnosti za tři měsíce roku 2017. OSSZ tak nemohla vyhodnotit, zda příjmy žalobce v roce 2017 klesly oproti příjmům v předcházejícím roce o více než jednu třetinu. OSSZ nemohla vycházet z předpokladu žalobce o jeho budoucích příjmech, a proto v souladu se zákonem žádosti nevyhověla. Podle žalované by v krajním případě mohla nastat situace, kdyby žalobci poklesly příjmy v roce 2017 na 0 Kč. Ani v takové situaci není zproštěn placení záloh na pojistné, neboť podle § 14 odst. 6 zákona o pojistném činí měsíční vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné nejméně 10 % průměrné mzdy, což je pro rok 2017 2 824 Kč, tedy minimální měsíční záloha na pojistné by činila 825 Kč. Ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, se na problematiku pojistného nevztahuje. K námitce o sociálně necitlivém přístupu žalovaná uvedla, že OSSZ i žalovaná postupovaly v souladu se zákonem. Žalovaná nad rámec odvolacího řízení žalobce informovala, kdy a jakým způsobem si o snížení měsíčního vyměřovacího základu může požádat. Pro případ, že je žalobcova činnost sezónní, jak v žalobě uváděl, může si na určité období svou samostatně výdělečnou činnost ukončit a znovu ji zahájit, po dobu přerušení by zálohy na pojistné platit nemusel. Žalovaná konstatovala, že stanovení záloh pojistného vycházelo z přehledu o příjmech a výdajích za uplynulý rok, který v žalobcově případě činily 481 518 Kč. Žalovaná trvala na tom, že rozhodnutí odpovídá zákonu i doloženým důkazním prostředkům, a navrhovala, aby podanou žalobu soud zamítnul.

Z předloženého spisového materiálu soud zjistil následující rozhodné skutečnosti:

Podle přehledu o příjmech a výdajích osoby samostatně výdělečně činné za rok 2016 činil žalobcův daňový základ 481 518 Kč, průměrný měsíční daňový základ 40 126, 50 Kč a minimální vyměřovací základ 240 759 Kč. Podle vyúčtování záloh na pojistné za rok 2016 činila záloha pojistného na rok 2017 částku 5 859 Kč. Dne 26. 1. 2017 žalobce OSSZ požádal

o zrušení povinnosti platit měsíční zálohy. Žádost odůvodnil tím, že má samostatnou výdělečnou činnost jako vedlejší činnost, je starobní důchodce a v roce 2016 ukončil činnost, ze které měl 86 % příjmů. Vzhledem k tomu, že příjmy budou nepravidelně rozloženy a příjmy bude mít ve 2. až 3. čtvrtletí, nebude mít volné prostředky na placení záloh.

Rozhodnutím ze dne 27. 1. 2017 OSSZ žalobcově žádosti nevyhověla pro nesplnění podmínek dle § 14 odst. 5 zákona o pojistném. OSSZ žalobcovu žádost podle obsahu posoudila jako žádost o snížení měsíčního vyměřovacího základu. Uvedla, že nebylo možno posoudit příjem ze samostatné výdělečné činnosti, po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení, nejméně za tři kalendářní měsíce po sobě jdoucí, v období od 1. ledna kalendářního roku do konce měsíce předcházejícího měsíci, ve kterém žalobce podal žádost o snížení měsíčního vyměřovacího základu.

Odvolání žalobce žalovaná zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila rozhodnutím ze dne 17. 3. 2017. Žalovaná se ztotožnila s právním posouzením věci OSSZ. Konstatovala, že žalobce vykonává samostatně výdělečnou činnost jako vedlejší, z důvodu přiznání starobního důchodu, přesto je povinen platit zálohy na pojistné. Protože na přehledu příjmů za rok 2016 uvedl žalobce daňový základ ve výši 481 518 Kč, překročil rozhodnou částku, která je pro rok 2016 stanovena ve výši 64 813 Kč a je tedy povinen podle § 13a odst. 1 písm. b) zákona o pojistném hradit zálohy na pojistném ve výši 5 859 Kč. Žalovaná ověřila, že žalobce byl dne 7. 1. 2017 vyškrtnut z Komory auditorů, nadále ovšem vykonává samostatnou výdělečnou činnost jako daňový poradce. Ukončení jedné z činností nezavazuje žalobce povinnosti hradit zálohy na pojistné v roce 2017. Žalovaná dále uvedla, že OSSZ nemůže zrušit placení záloh na pojistné ani v případě, kdy osoba samostatně výdělečně činná doloží ztrátu, v takovém případě může být snížen měsíční vyměřovací základ na minimum. Protože nebylo možné dle § 14 odst. 5 zákona o pojistném zhodnotit, zda průměrný příjem žalobce na jeden kalendářní měsíc v období od 1. 1. 2017 do konce kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o snížení, nejméně však v období tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích, je nejméně o 1/3 nižší než takový příjem připadající v předcházejícím kalendářním roce v průměru na jeden kalendářní měsíc, nebylo možné žalobcově žádosti vyhovět. Žalovaná žalobci sdělila, že již na začátku měsíce dubna 2017 může podat žádost o snížení měsíčního vyměřovacího základu.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející řízení dle části třetí, hlavy II., dílu 1. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podstatou žaloby je nesouhlas žalobce s výkladem § 14 odst. 5 zákona o pojistném, podle kterého nebylo vyhověno jeho žádosti o snížení, resp. zrušení záloh na pojistné dle uvedeného zákona.

Podle § 14 odst. 5 zákona o pojistném, který se vztahuje k placení záloh na pojistné, *[n]a základě žádosti osoby samostatně výdělečně činné příslušná okresní správa sociálního zabezpečení poměrně sníží na dobu nejdéle do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1, měsíční*

vyměřovací základ, pokud její příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení připadající v průměru na jeden kalendářní měsíc v období od 1. ledna kalendářního roku do konce kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o snížení, nejméně však v období tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích, je nejméně o jednu třetinu nižší než takový příjem připadající v předcházejícím kalendářním roce v průměru na jeden kalendářní měsíc, v němž aspoň po část měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost.

Z citovaného jednoznačně vyplývá, že o snížení měsíčního vyměřovacího základu, který je rozhodný pro stanovení výše záloh na pojistné podle § 14 odst. 1 zákona o pojistném, může podle § 14 odst. 5 zákona o pojistném příslušná OSSZ k žádosti osoby samostatně výdělečně činné rozhodnout pouze, je-li nejméně o jednu třetinu prokázán pokles příjmů ze samostatné výdělečné činnosti (po odpočtu výdajů), a to příjmu připadajícího v průměru na jeden kalendářní měsíc v období od 1. ledna kalendářního roku do konce kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o snížení, nejméně ovšem v období tří kalendářních měsíců po sobě jdoucích, oproti příjmu, který v předcházejícím kalendářním roce v průměru připadal na jeden kalendářní měsíc (v němž aspoň po část měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost).

Ve shodě s argumenty žalované v napadeném rozhodnutí a vyjádření k žalobě soud konstatuje, že žalobce žádost o snížení, resp. zrušení záloh, jejichž výše se odvíjí od měsíčního vyměřovacího základu, požádal v lednu kalendářního roku 2017, a proto nemohl uvést své příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, kterou vykonával v roce 2017, od 1. ledna 2017, minimálně za tři po sobě jdoucí kalendářní měsíce roku 2017. OSSZ tak skutečně nemohla vyhodnotit, zda příjmy žalobce v roce 2017 klesly oproti příjmům v předcházejícím roce 2016 o více než jednu třetinu, jak je vyžadováno § 14 odst. 5 zákona o pojistném. Ustanovení § 14 odst. 5 ani jiné ustanovení zákona o pojistném neumožňuje OSSZ při stanovení záloh na pojistné, které je povinna platit osoba samostatně výdělečně činná, vycházet z odhadu budoucích příjmů, byť jde o příjmy z vedlejší samostatné výdělečné činnosti. Žalobce pak neuváděl žádné relevantní důvody, které by odůvodňovaly zánik jeho povinnosti platit zálohy na pojistné. Ani tvrzená tísnivá sociální situace žalobce nemohla být důvodem pro vyhovění žádosti a postup dle § 14 odst. 5 zákona o pojistném.

Ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, jehož smyslu se žalobce dovolával, se skutečně na problematiku pojistného dle zákona č. 589/1992 Sb. nevztahuje.

V napadeném rozhodnutí pak žalovaná nad rámec požadavků na odůvodnění svého rozhodnutí žalobce informovala, kdy a jakým způsobem si může o snížení měsíčního vyměřovacího základu znovu požádat.

Soud neshledal žalobní námitky důvodnými, proto žalobu zamítnul podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

O žalobě bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., za výslovného souhlasu žalobce i žalované.

Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého *má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.*

Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 13. prosince 2017.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu